RECHTSHANDHAVING

# Strafrechtelijk beslag op de BES eilanden

Inspectieonderzoek van de Raad voor de rechtshandhaving

## Colofon


| | |
|---|---|
| Uitgever: | Raad voor de rechtshandhaving |
| Jaar: | 2015 |
| Maand: | november |
| Plaats: | Kralendijk, Bonaire |
| Vindplaats Internet: | www.raadrechtshandhaving.com |

## Inhoudsopgave

## Lijst met gebruikte afkortingen

| **Afkorting** | **Betekenis** |
|---|---|
| ACTPOL | Bedrijfsprocessensysteem KPCN |
| BES | Bonaire, St. Eustatius en Saba |
| BPZ | Basis Politie Zorg |
| FO | Forensische Opsporing |
| GBO | Groep Bijzondere Operaties |
| IBG | In Beslag genomen Goederen |
| KVI | Kennisgeving Van Inbeslagneming |
| KMar | Koninklijke Marechaussee |
| KPCN | Korps Politie Caribisch Nederland |
| MCB | Maduro & Curiel's Bank |
| NFI | Nederlands Forensisch Instituut |
| OM | Openbaar Ministerie |
| PV | Proces-verbaal |
| RC | Rechter-commissaris |

## Voorwoord

Opsporingsinstanties  nemen regelmatig goederen in beslag, zoals (vals) geld, drugs, wapens en auto's. Met name de eerste drie kunnen als risicovolle goederen worden bestempeld. Extra zorgvuldigheid is hierbij dan ook geboden. Alle goederen dienen op juiste wijze geregistreerd en beheerd te worden. De registratie en het beheer dienen zodanig ingericht te zijn, dat de inbeslaggenomen goederen geen schade meer kunnen aanrichten aan de samenleving. Verder is het van belang dat inbeslaggenomen goederen op de juiste wijze worden bewaard en in voorkomend geval vernietigd, als daartoe door de rechter wordt besloten. Omdat zorgvuldigheid bij de uitvoering van dit proces raakt aan de integriteit van de betrokken organisaties en medewerkers, vindt de Raad het van belang dat duidelijk is wat er van hen wordt verwacht. De Raad is iedereen die heeft meegewerkt aan dit onderzoek zeer erkentelijk voor de openhartige medewerking en het verleende inzicht.

Namens de Raad voor de rechtshandhaving,

Mr. F.E. Richards, voorzitter

Mr. G.H.E. Camelia

Mr. T.L.P. Bot

## Samenvatting

Uit het onderzoek blijkt dat ketenpartners veel hebben geïnvesteerd in het inrichten van het proces van inbeslagname en grote stappen hebben gezet sinds de start van het project Beslaghuis. De wettelijke bepalingen zijn in voldoende mate vertaald naar procesbeschrijvingen en uitvoeringsregels.

Het KPCN, de KMar en het OM hebben maatregelen genomen ten behoeve van de deugdelijke uitvoering van het proces van inbeslagname. Er zijn bewaarlocaties ingericht die in voldoende mate worden bewaakt en beveiligd. Medewerkers zijn bekend met de instructies en handelen in overeenstemming daarmee. De organisatiestructuur voor de uitvoering van het proces is aangepast. Er zijn specifieke taken aan bepaalde functionarissen toegekend betreffende het proces van inbeslagname.

De griffie voert echter zijn taken grotendeels niet uit zoals deze zijn vastgelegd in de wet- en regelgeving. Dit leidt tot de situatie dat er een instantie ontbreekt die regie houdt in het hele proces, zoals de wetgever dit heeft bedoeld.

Desondanks kan worden geconcludeerd dat dit gebrek niet tot ernstige tekortkomingen in de daadwerkelijke uitvoering van de in beslagname op de BES eilanden heeft geleid. Dit komt doordat andere ketenpartners de meeste taken van de griffie hebben overgenomen. Ze hebben bewaarlocaties ingericht, beheren deze locaties, houden (eigen) overzichten van opgeslagen goederen bij en inventariseren deze ten behoeve van de uitvoering van rechterlijke uitspraken.

# 1. Inleiding

De Raad voor de Rechtshandhaving (hierna: de Raad) is belast met de algemene inspectie van de organisaties van de justitiële keten op Curaçao, Sint Maarten en de BES-eilanden (Bonaire, Sint Eustatius en Saba). Het toezicht van de Raad is er op gericht om in de praktijk te toetsen of datgene wat is afgesproken ook daadwerkelijk wordt uitgevoerd. De Raad kijkt daarbij naar de effectiviteit, de kwaliteit van de taakuitoefening en het beheer.

De Raad heeft in zijn jaarplan voor 2014 vastgelegd welke onderwerpen dit jaar aan de orde komen. Eén van deze onderwerpen is het 'Beheer van in beslag genomen goederen'. Om de onderzoek drukte voor de betrokken organisaties te beperken, heeft de Raad besloten dit onderzoek eerst in 2015 uit te voeren.

Op basis van wet- en regelgeving kan de overheid goederen in beslag nemen. Dit beslag moet een doel dienen. Doelen van strafrechtelijk beslag kunnen zijn: waarheidsvinding, wederrechtelijk verkregen voordeel aantonen, verbeurd verklaring of onttrekking aan het verkeer. Het bevoegd gezag neemt in de loop van het proces een eindbeslissing over wat er moet gebeuren met de in beslag genomen goederen. Dit kan resulteren in teruggave, verbeurdverklaring of vernietiging. Totdat deze beslissing is uitgevoerd, worden de in beslag genomen goederen bewaard door de overheid. De overheid is daarmee, "als een goed huisvader", verantwoordelijk voor de door haar in beslag genomen goederen, vanaf het moment dat zij het goed onder zich krijgt (feitelijke in beslagname) tot en met het moment dat de eindbeslissing is uitgevoerd.

## 1.1 Aanleiding

Eind 2012 waren het Openbaar Ministerie (OM) en het Korps Politie Caribisch Nederland (KPCN) tot de conclusie gekomen dat er op de BES eilanden geen goede procedures rondom het beheer van strafrechtelijk in beslag genomen goederen waren. Ook de praktische uitvoering van het proces van in beslagneming liet te wensen over. De verantwoordelijke partijen hadden daardoor onvoldoende zicht op in beslag genomen goederen.

Om die reden is begin 2013 op aangeven van de Hoofdofficier van Justitie een werkgroep ingericht met als doel het beslagproces te optimaliseren (de 'werkgroep Beslaghuis'). Op 15 april 2014 is de leiding van de justitiële keten (Gerecht in eerste aanleg, Openbaar Ministerie en het Korps Politie Caribisch Nederland akkoord gegaan met de voorstellen van deze werkgroep. Sindsdien zijn de betrokken partijen bezig aan die voorstellen in de praktijk uitvoering te geven. In dit kader zijn stappen genomen om de voornoemde problemen aan te pakken, waaronder een beschrijving van procedures, het creëren van randvoorwaarden en implementatie hiervan.

Omdat sindsdien reeds twee jaar zijn verlopen, acht de Raad het opportuun om nu een onderzoek te verrichten naar de stand van zaken van de inrichting en uitvoering van het proces van inbeslagneming op BES-eilanden.

### 1.2 Doel- en vraagstelling

*Doelstelling*
De doelstelling van het onderzoek is om na te gaan op welke wijze het OM, het KPCN, de KMar en de griffie het proces rondom het beheer van in beslag genomen goederen hebben ingericht, en hoe de betrokken organisaties er zorg voor dragen dat dit op een goede manier wordt uitgevoerd. De Raad wil daarmee een bijdrage leveren aan de voortgang van de kwaliteitsverbetering.

*Probleemstelling*
Bovenstaande leidt tot de volgende probleemstelling van het onderzoek:
***"Op welke wijze is het ketenproces inbeslagneming op de BES-eilanden vormgegeven en hoe wordt dit in de praktijk uitgevoerd?"***

*Onderzoeksvragen*
De probleemstelling valt uiteen in de volgende onderzoeksvragen:
1. Hoe is de wet- en regelgeving voor het ketenproces inbeslagneming op de BES-eilanden vertaald in een uitvoeringsstrategie?
2. Welke maatregelen zijn getroffen voor de organisatievorm, de mensen en middelen bij het beheer van in beslaggenomen goederen en hoe zijn deze maatregelen geborgd?
3. In welke mate worden de uitvoeringsstrategie en de overeenkomstige maatregelen in de praktijk gerealiseerd?

*Begripsbepaling*
Inbeslagneming: het onder zich nemen of gaan houden van voorwerpen of vorderingen ten behoeve van de strafvordering.

Het proces van inbeslagneming: een ketenproces waarin ten aanzien van een specifiek goed (of specifieke groep goederen) diverse volgtijdelijke handelingen moeten plaatsvinden, die in verschillende stadia binnen het proces moeten worden verricht door afzonderlijke partijen.

Uitvoeringsstrategie: beschrijving van processen (procedures) en het bepalen van middelen.

*Afbakening*

*Bonaire, Saba en St-Eustatius*
In dit onderzoek richt de Raad zich op het beslagproces zoals dat is vormgegeven en wordt uitgevoerd op de BES-eilanden.

*Proces*
Dit onderzoek heeft betrekking op het proces van inbeslagneming dat begint bij de feitelijke inbeslagname van een specifiek goed (of groep goederen) en het eindigt nadat uitvoering is gegeven aan de finale beslissing die over het beslag is genomen.

*Goederen*
Aansluitend op de werkgroep Beslaghuis beperkt dit onderzoek zich tot de typen in beslag genomen goederen die de meeste risico's met zich mee brengen. Dit betreft de volgende categorieën:

- verdovende middelen;
- vuurwapens;
- voertuigen;
- geld;
- waardevolle papieren, goud, vreemde valuta, kunstvoorwerpen.

Tijdens het onderzoek is gebleken dat er nauwelijks informatie is over inbeslagname van waardevolle papieren, geld, vreemde valuta en kunstvoorwerpen.[1]

*Actoren*
Er zijn verschillende overheidsorganisaties die vanuit hun eigen rol zijn betrokken bij het proces van inbeslagname op de BES eilanden. In dit onderzoek beperkt de Raad zich tot de ketenpartners die goederen in beslag nemen en afhandelen op het grondgebied van de BES eilanden. Dit betreft onderstaande organisaties:

- KPCN, waaronder de Basispolitiezorg (BPZ) en de afdeling opsporing;
- de Koninklijke Marechaussee (KMar);
- OM;
- griffie.

*Focus*
De Raad doet geen onderzoek naar de rechtmatigheid van de beslissingen die zijn genomen in het ketenproces inbeslagneming. Ook de inhoudelijke kwaliteit van de documentatie, zoals het proces-verbaal, de Kennisgeving van Inbeslagneming enz., blijft buiten scope van dit onderzoek.

### 1.3 Onderzoeksaanpak en methode

a. *Literatuurstudie*
De Raad heeft met het oog op de opstelling van het referentiekader (zie hieronder) kennis genomen van relevante literatuur. Dit betrof vooral wet- en regelgeving. Daarnaast is kennis genomen van onderzoek dat op dit terrein reeds eerder is verricht. Ook zijn generieke documenten betreffende het functioneren van de strafrechtelijke keten op BES bestudeerd.

b. *Referentiekader*
Voor de beoordeling van de onderzoeksvragen heeft de Raad de volgende kaders gebruikt:

[1] Deze goederen kwamen niet voor op de lijst van inbeslaggenomen voorwerpen en een enkele keer in een procesdossier. De geïnterviewden waren nooit betrokken bij inbeslagname van deze goederen.

**Vraag 1.** De uitvoeringsstrategie is getoetst aan de relevante artikelen uit het Wetboek van Strafvordering BES en het Besluit Bewaring Inbeslaggenomen Voorwerpen BES.[2]

**Vraag 2.** Bij de beoordeling van de organisatievorm, mensen en middelen heeft de Raad relevante bepalingen uit de wet- en regelgeving en de door de werkgroep ontwikkelde procesbeschrijvingen gebruikt. In dit kader werd bekeken of de beschrijvingen beschikbaar zijn en (kwalitatief) toegerust zijn voor de registratie, overdracht en de uitvoering (van bewaring en definitieve beslissing). Hierbij is onder andere gekeken naar de opslagruimtes, ICT-middelen, instructies, capaciteit, deskundigheid van medewerkers en toekenning van verantwoordelijkheden en bevoegdheden.

**Vraag 3.** Bij de beantwoording van deze vraag wordt beoordeeld in hoeverre de feitelijke uitvoering voldoet aan de eisen die voortvloeien uit de uitvoeringsstrategie. Hierbij wordt gekeken of de vastgestelde procedures worden gevolgd en of de beschikbare mensen en middelen worden ingezet in het dagelijkse werk.

c. *Documentenstudie*

De Raad heeft alle relevante documenten opgevraagd. Uit deze documenten heeft de Raad afgeleid welke procedures en middelen door de ketenpartners zijn bepaald met het oog op de uitvoering van de wet- en regelgeving. De documentenstudie heeft inzicht geboden in de mate van beschikbaarheid en bruikbaarheid van de procedures en middelen, zoals de bewaarlocaties.

d. *(Groeps)interviews*

Er zijn groepsgesprekken gehouden met medewerkers van betrokkende organisaties. Om de validiteit van het onderzoek te vergroten zijn functionarissen geïnterviewd die vanuit verschillende gezichtspunten betrokken zijn bij het proces van inbeslagname.

- KPCN: medewerkers BPZ en (forensische) opsporing, leidinggevenden BPZ en opsporing, beheerders, projectleider.
- KMar: opsporingsambtenaren en leidinggevenden.
- OM: oficier van justitie en parketsecretaris.
- Griffie.

e. *Dossierstudie*

Om vast te stellen in hoeverre geldende normen worden nageleefd bij de afhandeling van inbeslaggenomen voorwerpen heeft de Raad relevante dossiers bestudeerd. De dossiers zijn steekproefsgewijs geselecteerd en bij de administratie van het OM op Bonaire opgevraagd en ingezien. Dit betrof dossiers met een registratiedatum na 01 januari 2014. Er zijn twee of drie, voor iedere specifieke groep, goederen (zie afbakening) onderzocht.

f. *Onderzoek ter plaatse*

De Raad heeft alle locaties op Bonaire bezocht waar in beslaggenomen goederen worden bewaard. Daarmee heeft de Raad vastgesteld of deze locaties inderdaad beschikbaar zijn en toegerust zijn voor hun functie. Daarnaast is op deze locaties gekeken of de bewaring van deze goederen in overeenstemming is met de wet en regelgeving en interne procedures.

[2] Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, Jaargang 2010 Nr. 557.

g. *Analyse*
   Alle informatie is geanalyseerd aan de hand van het referentiekader. De resultaten van de analyse zijn vastgelegd in bevindingen.

h. *Validatie*
   In het kader van hoor en wederhoor zijn alle interviewverslagen voorgelegd aan de geïnterviewde functionarissen. Hun opmerkingen zijn verwerkt. De bevindingen van het onderzoek zijn voorgelegd aan inhoudelijk deskundige functionarissen van de betrokken organisaties voor een check op de feiten.

i. *Rapportage*
   De onderzoeksbevindingen, bezien in het licht van het referentiekader, dragen gezamenlijk bij aan een beeld van de aanpak van inbeslagneming. De bevindingen, conclusies en inzichten die dit heeft opgeleverd zijn weergegeven in dit rapport.

### 1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft de bevindingen van het onderzoek weer.
In paragraaf 2.1 beschrijft de Raad in hoeverre de uitvoeringsstrategie voldoet aan wet- en regelgeving.
In paragraaf 2.2 beschrijft de Raad in hoeverre is voldaan aan de voorwaarden die nodig zijn om inbeslaggenomen voorwerpen zorgvuldig af te handelen.
In paragraaf 2.3 beschrijft de Raad of de uitvoering van het proces van inbeslagname in overstemming is met de procesbeschrijvingen.
In hoofdstuk 3 komen de conclusies en aanbevelingen aan de orde.

## 2. Bevindingen

### 2.1 Uitvoeringsstrategie

Het stafrechtelijk beslag op Bonaire, Sint Eustatius en Saba is wettelijk geregeld in de artikelen 141, tweede lid en 143 van het Wetboek van Strafvordering.[3] Daarnaast zijn de voorwaarden betreffende bewaring van inbeslaggenomen voorwerpen vastgelegd in het Besluit bewaring inbeslaggenomen voorwerpen BES.[4] In deze paragraaf geeft de Raad weer in hoeverre de ketenpartners deze wettelijke regelingen hebben uitgewerkt in hun documenten.

De Raad constateert dat de uitvoeringsstrategie is beschreven in een aantal documenten, waaronder concrete procesbeschrijvingen en instructies.[5] Zo zijn in de startnotitie 'Beslaghuis' de belangrijkste uitgangspunten betreffende inbeslagname vastgelegd: een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de ketenpartners (politie, OM, griffie) en een pragmatische benadering (simpel en uitvoerbaar).

Bovendien worden in de betreffende notitie taken, verantwoordelijkheden en specifieke aandachtspunten van en voor de ketenpartners beschreven. Tevens bevat deze notitie een procedurebeschrijving voor de griffie en een vernietigingsprocedure. Op deze manier hebben de ketenpartners de wettelijke bepalingen uitgewerkt in concrete processtappen. Daarnaast geeft het betreffende document opdracht aan het KPCN om de handelwijze van de politie uit te werken in concrete procesbeschrijvingen met betrekking tot inbeslagname van een aantal specifieke goederen: verdovende middelen, wapens, voertuigen, geld, goud, sieraden en vreemde valuta.

De Raad constateert dat zowel het KPCN als de KMar dit proces hebben vertaald in concrete schema's en beschrijvingen, waarbij alle processtappen uitgewerkt in overeenstemming met bepalingen uit het besluit. Tevens beschikken ze over aparte procesbeschrijvingen voor de bovengenoemde goederen.

### 2.2 Randvoorwaarden

In deze paragraaf beschrijft de Raad welke maatregelen de partners hebben getroffen ten behoeve van de uitvoering van de bovengenoemde wet- en regelgeving en eigen uitvoeringsbeleid.

*Bewaarlocaties*

a) KPCN
Er is een bewaarruimte ingericht op het politiebureau in Kralendijk. Deze ruimte is afgesloten en alleen medewerkers met een specifieke autorisatie kunnen met behulp van een toegangspas naar binnen. Er wordt automatisch geregistreerd wie en wanneer in deze ruimte is geweest. Bovendien wordt deze ruimte bewaakt door middel van videocamera's. Medewerkers van het KPCN (zowel van de afdeling opsporing als de BPZ) gebruiken deze ruimte voor opslag van de meeste inbeslaggenomen goederen met uitzondering van

[3] Staatsblad ….
[4] Staatsblad 2010, 557.
[5] Zie documentenlijst als bijlage I.

verdovende middelen, wapens, geld en andere waardevolle voorwerpen. Dit is een grote ruimte waar de inbeslaggenomen voorwerpen overzichtelijk zijn opgesteld. Ten tijde van het onderzoek was deze ruimte niet volledig gevuld.

Inbeslaggenomen verdovende middelen en wapens worden bewaard in een kluis in de kamer waar een aantal leidinggevenden (waaronder de chef BPZ) werken. De enige sleutel van deze kluis mag worden gebruikt door vier functionarissen: de chef BPZ, de chef opsporing, het hoofd opsporing en de projectleider inbeslaggenomen goederen (IBG). Indien niemand van deze personen aanwezig is (bijvoorbeeld tijdens de nachtelijke uren), worden verdovende middelen en wapens bewaard bij de wachtcommandant in een afgesloten la. De wachtcommandant draagt de goederen over aan één van de bovengenoemde functionarissen, zodra één van hen in dienst komt.

Ten behoeve van deponering van inbeslaggenomen geld[6] is een rekening bij de bank (MCB) geopend op naam van het Gemeenschappelijk Hof van Justitie. Om andere waardevolle goederen te bewaren is er een kluis bij de bank. Indien het niet mogelijk is om geld direct op de rekening te storten of andere waardevolle goederen in de kluis op te slaan, dient dezelfde procedure gevolgd worden als bij opslag van verdovende middelen en wapens.

Voor het bewaren van voertuigen is door het OM een loods gehuurd bij een privaat bedrijf. Dit is een afgesloten en met behulp van videocamera's bewaakte ruimte. De sleutel van deze locatie bevindt zich bij de beheerder van deze locatie, een functionaris van het KPCN.

Op de Saba en Sint Eustatius worden inbeslaggenomen voorwerpen in een kluis bewaard. Alleen de bureauchef en zijn vervanger hebben de toegang tot deze kluis. Het OM voert het beleid dat voertuigen, bij gebrek aan opslagruimte, fysiek niet in beslag worden genomen.

b) KMar

De KMar op Bonaire beschikt over een kluis en een elektronisch beveiligde kast. Beiden bevinden zich in de wapenkamer op het vliegveld van Bonaire. In de kast worden naast verdovende middelen andere inbeslaggenomen voorwerpen bewaard. Sleutels van deze bewaarlocaties bevinden zich bij de twee beheerders.

c) Griffie

Volgens de wetgeving wordt de griffier van het Gerecht in eerste aanleg van Bonaire, Sint Eustatius en Saba aangewezen als bewaarder, bedoeld in artikel 141, tweede lid, van het wetboek. Bij deze bewaarder dient de bewaring van inbeslaggenomen voorwerpen plaats te vinden. Tevens dient hij een register van inbeslaggenomen voorwerpen bij te houden.

Uit het onderzoek blijkt dat de bewaarder alleen over een kluis bij de bank beschikt voor de bewaring van waardevolle goederen. De griffie beschikt over een applicatie van het Hof van Curaçao om deze goederen te registeren. Voor wat betreft de opslagruimte voor andere inbeslaggenomen voorwerpen geeft de griffie aan

[6] Alleen voor USD (munteenheid van BES).

dat deze ruimte is aangewezen, maar voor andere doelen wordt gebruikt, namelijk als archiefruimte ten behoeve van het Hof. Er is volgens de griffie geen noodzaak om deze ruimte leeg te maken: tot nu toe hebben KPCN en de KMar geen inbeslaggenomen voorwerpen aangeboden bij de griffie, zoals wetgeving en procedures dit voorschrijven. Er bestaat dan ook geen register van inbeslaggenomen voorwerpen, dat door de griffie wordt bijgehouden .
Met het OM is afgesproken dat goederen die niet naar de zitting hoeven meegenomen te worden door het KPCN en de KMar worden bewaard.

d) OM
Het OM heeft geen (wettelijke) taken in dit kader. De bewaarlocatie voor voertuigen wordt door het OM ten behoeve van KPCN gehuurd. (Zie boven bij KPCN).

*Organisatie/Opleiding*
a) KPCN
De Raad constateert dat medewerkers van het KPCN en de KMar goed bekend zijn met de procesbeschrijvingen en instructies betreffende het registreren, beheren en vernietigen van inbeslaggenomen goederen. Deze instructies zijn per email verstuurd naar de betrokken medewerkers. Bovendien hebben de medewerkers actief voorlichting gekregen over de toepassing van de procesbeschrijvingen. Daarnaast zijn ze gepubliceerd op het Intranet. Op het bureau liggen hardcopy’s hiervan. Dit geldt zowel voor Bonaire als voor Saba en Sint Eustatius.

Het belang van een goede afhandeling van in beslag genomen voorwerpen wordt daarnaast telkens tijdens de briefing onder de aandacht van medewerkers gebracht.

Er zijn functionarissen aangewezen die specifieke taken hebben gekregen in het proces van inbeslagname. De projectleider IBG houdt onder andere een lijst van goederen bij die in beslag zijn genomen door medewerkers van de BPZ . Een medewerker van de afdeling opsporing beheert een lijst van de door medewerkers opsporing inbeslaggenomen goederen. Daarnaast is een beheerder van de bewaarlocatie voor inbeslaggenomen voertuigen aangesteld. Hij is verantwoordelijk voor de opslag, bewaring en uitvoering van rechterlijke uitspraken inzake inbeslaggenomen voertuigen.

b) De KMar
Medewerkers van de KMar leren tijdens de basisopleiding hoe ze dienen te handelen in het kader van het proces van inbeslagname. Vervolgens wordt ervaring met het toepassen van het proces opgedaan in de praktijk. De procesbeschrijvingen zijn digitaal beschikbaar. Nieuwe collega’s worden hierover geïnformeerd. Ervaren collega’s coachen en instrueren de nieuwe collega’s.

Er zijn twee beheerders aangewezen, die verantwoordelijk zijn voor de opslag en de bewaring van in beslaggenomen goederen.

c) Griffie
Er hebben geen aanpassingen van de organisatie plaatsgevonden ten behoeve van de uitvoering van het proces van inbeslagname.

d) OM
Er hebben geen aanpassingen van de organisatie plaatsgevonden ten behoeve van de uitvoering van het proces van inbeslagname.

*Capaciteit*
Het KPCN en de KMar geven aan dat het zorgvuldig omgaan met inbeslaggenomen voorwerpen tot de primaire taken behoort. De toekenning van extra taken aan enkele medewerkers heeft geen gevolgen voor de totale personele capaciteit.

De griffier geeft aan dat het ondoenlijk is met huidige capaciteit alle taken uit te voeren zoals ze zijn beschreven in de procesbeschrijvingen.

Een vernieuwde werkwijze leidt niet tot takenuitbreiding van het OM en leidt derhalve niet tot een capaciteitstekort.

### 2.3 Feitelijke uitvoering

*Inbeslagname/Registratie/Bewaring*

*a) KPCN*
De medewerkers BPZ nemen in voorkomend geval in beslaggenomen voorwerpen mee naar het bureau. Indien er sprake is van wapens of verdovende middelen worden deze eerst veilig gesteld tot de komst van medewerkers van forensische opsporing (FO) en wordt de hulpofficier van justitie op de hoogte gesteld van inbeslagname. In beslag genomen voorwerpen die medewerkers BPZ naar het bureau meenemen, worden overgedragen aan de wachtcommandant. Medewerkers BPZ maken een proces-verbaal van bevindingen, kennisgeving van inbeslagneming (KVI) en eventueel een afstandsverklaring in Actpol[7] op. Deze stukken worden gecontroleerd door de wachtcommandant en vervolgens overgedragen aan het OM en eventueel aan de recherche. Uit het dossieronderzoek blijkt dat alle dossiers de stukken bevatten die voor een correcte afhandeling nodig zijn.

De wachtcommandant zorgt ervoor dat de door medewerkers BPZ inbeslaggenomen goederen worden opgeslagen of worden overgedragen aan de forensische opsporing. De projectleider IBG houdt een lijst bij van (de door medewerkers BPZ) in beslag genomen voorwerpen.

Indien medewerkers van de afdeling opsporing voorwerpen in beslag nemen, maken ze de benodigde bescheiden (PV van inbeslagname, KVI, eventueel afstandsverklaring) in Word op met behulp van een vast format. Ze worden digitaal opgeslagen. Ten tijde van het onderzoek maakten medewerkers van opsporing

[7] Politie registratie systeem

nog geen gebruik van Actpol. (Naar verwachting wordt Actpol op korte termijn ingevoerd. De betrokken medewerkers volgen ten tijde van het onderzoek de opleiding.)

De inbeslaggenomen voorwerpen worden opgeslagen in een bewaarruimte op het politiebureau. Indien inbeslaggenomen goederen worden overgedragen aan medewerkers van de FO worden er altijd foto's van de betreffende voorwerpen gemaakt. Verdovende middelen worden altijd gewogen door twee personen en getest. Ten behoeve van de bewijsvoering worden monsters van de verdovende middelen verzonden naar het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) voor een volledig onderzoek. Wapens worden ter plekke globaal onderzocht en daarna in alle gevallen[8] verzonden naar het NFI.

Inbeslaggenomen verdovende middelen, wapens en geld worden overgedragen aan de chef van dienst. De chef van dienst slaat deze voorwerpen op in een hiervoor bestemde kluis (zie 2.2). Bij afwezigheid van een chef van dienst worden deze voorwerpen bewaard in een afgesloten la bij de wachtcommandant.

Inbeslaggenomen voertuigen worden ook meegenomen naar het politiebureau. Daar worden ze onderzocht door medewerkers FO en vervolgens overgebracht naar de speciale bewaarlocatie (loods, zie 2.2) en aldaar opgeslagen door de beheerder van deze locatie. Hij houdt ook een lijst met inbeslaggenomen voertuigen bij. Tijdens het onderzoek was de betreffende locatie vol met voertuigen. Recent is een parketsecretaris aangetreden die namens het OM zorg moet dragen voor de uitvoering van definitieve besluiten over het beslag. De betrokken parketsecretaris is nog niet aan deze taak toegekomen.
Op Saba en Sint Eustatius worden wapens en verdovende middelen overgedragen aan de plaatselijke politiechef. Deze slaat de voorwerpen op in een kluis. Monsters van verdovende middelen afkomstig van Saba en Sint Eustatius worden naar Bonaire gestuurd. , Omdat deze worden doorgevoerd via het grondgebied van andere landen, namelijk Sint Maarten en Curaçao, is het hiervoor nodig om een rechtshulpverzoek in te dienen.

De kwaliteit van de aan het OM overgedragen stukken, die opgemaakt worden op Bonaire, is in het algemeen van voldoende niveau. Kwaliteit van stukken die zijn opgemaakt op Saba en Sint Eustatius zijn vaak van mindere kwaliteit, aldus de gebiedsofficier. Dat komt omdat een groot deel van de medewerkers tijdelijk worden geplaatst en veelal weinig recherchevaardigheden hebben.

Na een schouw van bewaarlocaties constateert de Raad dat de voorwerpen die daar opgeslagen zijn, zo nodig verpakt en voorzien zijn van een (daaraan gehechte) kopie van de KVI[9]. Uit interviews en dossiers blijkt dat de vereiste handelingen in het kader van inbeslagname tegelijkertijd worden uitgevoerd door twee opsporingsambtenaren.

*b) KMAR*
De medewerkers van de KMar nemen voornamelijk op de luchthaven van Bonaire voorwerpen in beslag. Naast de voorwerpen die in beslag worden genomen door eigen medewerkers, handelt de KMar ook de door medewerkers van de douane inbeslaggenomen voorwerpen af.[10]

[8] Indien dit een inbeslagname in het kader van strafrechtelijk onderzoek betreft.
[9] Een KVI bevat alle wettelijk verplichte informatie over inbeslagname.
[10] Dit geldt ook voor de Kustwacht.

Na inbeslagname maakt de opsporingsambtenaar een proces-verbaal van bevindingen, een KVI en eventueel een verklaring van afstand op. De (juridische) kwaliteit van de betreffende stukken wordt gecontroleerd door de leidinggevende. De inbeslaggenomen voorwerpen worden overgedragen aan een beheerder. Deze slaat de voorwerpen op in een bewaarruimte (kast of kluis, zie 2.2). Indien er geen beheerder aanwezig is, worden inbeslaggenomen goederen, waaronder drugs en wapens, bewaard in de wapenkamer. Bij de aanvang van de dienst van een kluisbeheerder worden ze direct opgeslagen in de kluis. Beheerders houden ook een digitaal overzicht bij van de inbeslaggenomen voorwerpen.

Alle voorwerpen die in de betreffende kast worden bewaard, zijn (indien mogelijk) verpakt en altijd voorzien van een (daaraan gehechte) kopie van KVI . Verdovende middelen en geld worden altijd ingepakt door twee opsporingsambtenaren. De Raad constateert dat betreffende ruimte (kast) te klein is voor de voorwerpen die daar worden bewaard. Er is geen sprake van een overzichtelijke indeling van voorwerpen. Tijdens het onderzoek voerde de leiding van de KMar overleg met de korpsleiding van het KPCN over medegebruik van de bewaarlocatie op het hoofdbureau.[11]

*c) Griffie*

De griffie is weliswaar betrokken bij de werkgroep die het proces heeft uitgewerkt zoals is beschreven in wettelijke regelingen en een voor de griffie uitgewerkte procesbeschrijving. In de praktijk voert de griffie, zoals hiervoor beschreven, de taken niet uit.

*d) OM*

Het OM heeft geen taken in het kader van opslag en bewaring van inbeslaggenomen goederen. Het OM kan bijdragen aan efficiënter gebruik van opslagruimtes. In dit kader stuurt het OM op terughoudendheid bij inbeslagname: geen goederen in beslag nemen zonder echte noodzaak. Daarnaast is het OM voornemens eerder beslissingen te nemen in de voorfase over het beslag (teruggave). Om dit mogelijk te maken worden de KVI's tegenwoordig vaak al voordat het (eind-)dossier wordt ingediend voorgelegd aan het OM.

*Uitvoering van rechterlijke uitspraken*

*a) KPCN*

Verdovende middelen worden opgespaard en enkele keren per jaar vernietigd. In overleg met een parketsecretaris maken KPCN-medewerkers aan de hand van de KVI's een lijst van verdovende middelen voor de vernietiging. Het KPCN is verantwoordelijk voor de keuze van de locatie en de beveiliging van het transport en de locatie. De beveiliging wordt uitgevoerd door een Groep Bijzondere Operaties (GBO) van het KPCN. Een vertegenwoordiger van het KPCN tekent het proces-verbaal van vernietiging. Een medewerker FO maakt foto's of video-opnames van de vernietiging.
Deze procedure wordt gevolgd op Bonaire, Saba en Sint Eustatius.

---

[11] KMar en KPCN zijn gevestigd in hetzelfde gebouw.

Vernietiging van inbeslaggenomen voertuigen wordt uitgevoerd door een particulier bedrijf in aanwezigheid van chef van dienst en beheerder van de bewaarlocatie. Een medewerker FO maakt foto's of video-opnames van de vernietiging.

Wapens worden naar het NFI gestuurd en na onderzoek vernietigd. Wapens komen na onderzoek dan ook niet terug bij KPCN.

*b) KMar*
De vernietiging vindt plaats door het KPCN, zoals bovenbeschreven.

*c) Griffie*
De griffie speelt geen rol bij de vernietiging van inbeslaggenomen voorwerpen.

*d) OM*
Voor de vernietiging van verdovende middelen controleert de officier van justitie of de parketsecretaris samen met een medewerker van het KPCN (of de KMar) de verdovende middelen aan de hand van de hiervoor samengestelde lijst. Het OM is bevoegd om feitelijke steekproeven te nemen van de te vernietigen verdovende middelen. In de praktijk maakt het OM geen gebruik van deze bevoegdheid. De verbranding , door medewerkers van KPCN, vindt altijd plaats in aanwezigheid van een officier van justitie of parketsecretaris.

## 3. Conclusies en aanbevelingen

a) Conclusies.
Uit het onderzoek blijkt dat ketenpartners veel hebben geïnvesteerd in het inrichten van het proces van inbeslagname en grote stappen hebben gezet sinds de start van het project Beslaghuis. De wettelijke bepalingen zijn in voldoende mate vertaald naar procesbeschrijvingen en uitvoeringsregels.

Het KPCN, de KMar en het OM hebben maatregelen genomen ten behoeve van de deugdelijke uitvoering van het proces van inbeslagname. Er zijn bewaarlocaties ingericht die in voldoende mate worden bewaakt en beveiligd. Medewerkers zijn bekend met de instructies en handelen in overeenstemming daarmee. De organisatiestructuur voor de uitvoering van het proces is aangepast. Er zijn specifieke taken aan bepaalde functionarissen toegekend betreffende het proces van inbeslagname.

De griffie voert zijn taken echter grotendeels niet uit zoals deze zijn vastgelegd in de wet- en regelgeving. Dit leidt tot de situatie dat er een instantie ontbreekt die regie houdt in het hele proces, zoals de wetgever dit heeft bedoeld.

Desondanks kan worden geconcludeerd dat dit gebrek niet tot ernstige tekortkomingenmankementen in de uitvoering van het proces van inbeslagname op BES eilanden heeft geleid. Dit komt doordat andere ketenpartners de meeste taken van de griffie hebben overgenomen. Ze hebben bewaarlocaties ingericht, beheren deze locaties, houden (eigen) overzichten van opgeslagen goederen en inventariseren deze ten behoeve van de uitvoering van rechterlijke uitspraken.

Omdat functionarissen die toegang hebben tot bewaarplaatsen voor verdovende middelen en wapens niet 24/7 aanwezig zijn, hebben zowel het KPCN als de KMar voor een tijdelijke opslag moeten zorgen voor de periode dat deze functionarissen afwezig zijn. Bij het KPCN worden deze voorwerpen bewaard onder toezicht van een functionaris in een afgesloten la. Bij KMar vindt de opslag plaats in een afgesloten, maar voor andere (wapendragende) medewerkers KMar toegankelijke ruimte, zonder toezicht. Daarnaast constateert de Raad dat de bewaarlocatie van de KMar onvoldoende ruimte bevat voor een overzichtelijke opslag van goederen. De inbeslaggenomen voertuigen zijn overzichtelijk opgeslagen op een specifieke bewaarlocatie, maar deze ruimte was ten tijde van het onderzoek volledig benut. Nieuwe inbeslagnames van voortuigen kunnen leiden tot ruimtegebrek. Door opvolging van de betrokken parketsecretaris is vertraging opgetreden in de verder ontwikkeling van het proces van inbeslagname.

Medewerkers van zowel het KPCN als de KMar volgen de voorschriften zowel bij inbeslagname van goederen als bij de opslag en bewaring. De meest kritische handelingen (aantreffen van voorwerpen, het wegen van verdovende middelen, het tellen en van geld, het verpakken van voorwerpen) worden uitgevoerd conform het vier-ogen principe. De hOVJ wordt in kennis gesteld. Alle goederen zijn voorzien van een label met de noodzakelijke informatie (kopie KVI). Ook de uitvoering van rechterlijke uitspraken vindt plaats volgens vastgestelde procedures. Vernietiging vindt plaats in aanwezigheid van vertegenwoordigers van het OM en wordt vastgelegd door middel van foto- en video-opnames.

De Raad constateert dat het proces van inbeslagname op de BES-eilanden deugdelijk is geregeld en in het algemeen naar behoren wordt uitgevoerd. De wettelijke rol van de griffie wordt nauwelijks uitgevoerd. Deze tekortkoming wordt grotendeels gecompenseerd doordat de taken van griffie worden overgenomen door andere ketenpartners. De verbrokkeling van dit proces kan echter negatieve gevolgen hebben voor zijn borging en beschikbaarheid van bewaarlocaties.

### b.) Aanbevelingen

Werkgroep beslaghuis.

- Bespreek, zo nodig met het bevoegd gezag bij het Gemeenschappelijk Hof, de uitvoering van wettelijke taken van de griffie. Schep randvoorwaarden die mogelijk maken dat de griffie zijn taken uitvoert in overeenstemming met de vigerende wetgeving. Daar waar een overdracht van taken aan andere partners juridisch mogelijk en praktisch wenselijk is, zorg dan voor een legale basis door het nemen van noodzakelijke (mandaat)besluiten.
- Onderzoek of het opportuun is om één bewaarlocatie op het eiland (Bonaire) te regelen die 24/7 toegankelijk is voor alle ketenpartners.
- Stel vast en borg procedures die de tijdige afhandeling bevorderen en onnodige bewaring van in beslag genomen goederen voorkomen, ook bij de een wisseling van functionarissen.

KPCN.

- Zorg voor één integraal overzicht van alle door de medewerkers van het korps inbeslaggenomen goederen. Benoem één beheerder van dit overzicht en de bewaarlocaties en koppel deze taak aan een functie in de vaste formatie omwille van de borging.

KMar.

- Vermijdt zo veel mogelijk tijdelijke opslag (buiten beveiligde opslaglocaties) van risicovolle voorwerpen. Daar waar dit niet mogelijk is, zorg ervoor dat dat alleen hiervoor aangewezen functionaris toegang heeft tot deze voorwerpen.

OM.

- Controleer steekproefsgewijs partijen van te vernietigen verdovende middelen.